

I přes rozsáhlost výčtu rozmanitých zvýhodnění environmentálně pozitivních činností a znevýhodnění činností environmentálně negativních jde stále jenom o jednotlivá, vzájemně často izolovaná dílčí zohlednění potřeb ochrany životního prostředí. Daňová soustava České republiky jako celek významně životnímu prostředí nepřispívá, alespoň ne v míře, v jaké by to bylo možné a je již obvyklé v některých jiných evropských zemích.

Výrazně negativní zátěží z pohledu environmentálních zájmů je pak zejména celková bilance české daňové soustavy s poměrně vysokým podílem přímých daní, zdaňujících lidskou práci, oproti daním nepřímým. Nepřímé daně totiž dopadají na spotřebu, a to jak konečnou spotřebu zboží a služeb, tak i spotřebu materiálových a energetických vstupů do výroby zboží a služeb. Jakkoliv je právě tento rys nepřímých daní častým předmětem kritiky, je právě z hlediska ochrany životního prostředí nesmírně pozitivním, a to zejména ve srovnání s daněmi přímými. Jde totiž o důslednou realizaci principu „znečišťovatel platí“ v podmínkách volného trhu. Jakkoliv totiž k případným negativním dopadům na životní prostředí dochází zejména při výrobě, je to nakonec spotřebitel, pro něhož se určitý produkt vyrábí, a je to opět spotřebitel, kdo může lépe než veřejná autorita určit, jaký výrobek nebo službu a za jakých cenových a dalších podmínek koupí. Jedině důsledným vyčíslením všech nákladů na pořízení výrobků a služeb lze dosáhnout stavu nepochybně žádoucího, kdy levné bude současně environmentálně příznivé či alespoň nejméně škodlivé, a naopak.